

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міського будівництва та господарства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан інженерно-технічного
факультету

Йолана ГОЛИК

«28» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ,
ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТА ПАТЕНТУВАННЯ НАУКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Міське будівництво та господарство
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська

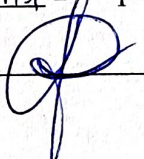
Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методика наукових досліджень, ліцензування та патентування наукової продукції**» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань **19 Архітектура та будівництво** спеціальності **192 Будівництво та цивільна інженерія** освітньої програми «**Міське будівництво та господарство**».

Розробник: Плешкановська А.М., д.т.н., професор,
професор кафедри міського будівництва та господарства
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
міського будівництва та господарства

протокол №11 від «13» червня 2024р.

Завідувач кафедри МБГ Діана КАЙНЦ

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технічного факультету

протокол №5 від «20» 06 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Володимир ЦИГИКА

© Плешкановська Алла Михайлівна, 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,0	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	1-й	1-й
	Лекції:	
	20	6
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Методика наукових досліджень, ліцензування та патентування наукової продукції**» є ознайомлення студентів з сучасними основами методології наукового пізнання, формування цілісного уявлення про науково-дослідний процес та створення необхідного підґрунтя й мотивації для проведення самостійних фахових наукових досліджень.

Завдання навчальної дисципліни (згідно з вимогами освітньої програми підготовки здобувачів другого/магістерського рівня вищої освіти):

- ознайомлення з передумовами та історичними етапами становлення науки як самостійного виду діяльності, загальними тенденціями розвитку сучасної науки та специфіки наукового пізнання;
- вивчення теорії та методологічних засад проведення наукових досліджень;
- опанування основними теоретичними засадами, методами та способами наукового пізнання з метою набуття відповідних компетентностей;
- формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо дослідницького процесу;
- створення необхідного підґрунтя і мотивації для самостійного проведення фахових наукових досліджень, зокрема, в галузі міського будівництва та господарства.
- опанування вимогами до оформлення результатів наукових досліджень;
- формування вміння підготовки наукових публікацій (наукових статей і тез доповідей на науково-практичних конференціях), магістерських кваліфікаційних робіт.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей, як:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері будівництва та цивільної інженерії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі будівництва та цивільної інженерії, у поєднанні з дотриманням чинних нормативно-правових документів у сфері архітектури та будівництва для вирішення складних інженерних задач відповідно до спеціалізації.

СК05. Здатність будувати та досліджувати моделі ситуацій, об'єктів та процесів будівництва та цивільної інженерії.

СК07. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців будівельної галузі.

СК08. Здатність інтегрувати знання з інших галузей для розв'язання складних задач у широких або мультидисциплінарних контекстах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень, ліцензування та патентування наукової продукції» відсутні.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міське будівництво та господарство», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, а також критичне осмислення сучасних проблем в галузі будівництва та цивільної інженерії для розв'язування складних задач професійної діяльності	РН02
Відслідковувати найновіші досягнення в обраній спеціалізації, застосовувати їх для створення інновацій	РН08
Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних містобудівного кадастру та інші джерела, аналізувати і оцінювати її	РН10
Дотримуватись норм академічної доброчесності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності	РН11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень, ліцензування та патентування наукової продукції»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здобувач вищої освіти має: <i>знати</i> : предмет, основні поняття та категорії, які пов'язані з організацією та проведенням наукових досліджень; нормативні документи і правила, що забезпечують захист інтелектуальної власності; сучасні системи пошуку наукової інформації та методи збору інформації, її узагальнення, структурування, систематизації; переваги та недоліки окремих методів наукових досліджень; основні етапи наукового дослідження; методологію і методи дослідження; вимоги і правила наукової комунікації, дотримання академічної доброчесності; вимоги до оформлення результатів педагогічного дослідження (тези, статті, магістерської роботи); структуру, логіку і систему вимог до магістерської роботи; методи підготовки доповідей та презентацій досліджень	РН10, РН11.
<i>вміти</i> : здійснювати дослідження із застосуванням відповідних наукових методів, підходів (в т.ч. інформаційних технологій); аналізувати та підсумовувати результати дослідження з використанням сучасних математичних методів	РН02, РН10
<i>вміти</i> : обґрунтовувати дослідження, його цілі та завдання; формулювати об'єкт і предмет дослідження, наукові гіпотези; планувати дослідження, визначати етапи його виконання, необхідні ресурси та очікувані результати;	РН08, РН10
<i>вміти</i> : орієнтуватись у різноманітних педагогічних дослідницьких ситуаціях; обґрунтовувати та аргументувати основні результати дослідження у ході наукової або професійної дискусії; брати участь в науковій дискусії;	РН10, РН11

реалізувати ефективну наукову комунікацію в умовах полікультурного середовища; представляти результати дослідження на наукових конференціях та семінарах, а також у формі тез, реферату, магістерської роботи; консультувати студента щодо дотримання вимог і правил академічної доброчесності; контролювати дотримання студентом вимог і правил академічної доброчесності; формувати команду для проведення наукового заходу	
<i>вміти:</i> здійснювати пошук, узагальнювати, структурувати і систематизувати інформацію, проводити самостійно її критичний аналіз, опрацювання залежно від мети дослідження; аналізувати дані необхідні для дослідження та його реалізації	PH08, PH11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «**Методика наукових досліджень, ліцензування та патентування наукової продукції**» є: накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та поза аудиторної навчальної діяльності, спрямованої на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль – залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, колоквіуми, тестування, виконання реферату.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 , T3, T4, T5 – теми.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10		

T6, T7 , T8, T9, T10 – теми

В кінці семестру виводиться рейтинговий бал, який визначається як середньоарифметичне балів з двох модулів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	4	20	4	20
Індивідуальна самостійна робота	1	30		
Реферат	-		1	30
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	6	100	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота виконується в аудиторії в письмовій формі. Перелік питань, винесених на модульний контроль, надається здобувачам вищої освіти на початку семестру. Контрольні роботи (модуль 1 і 2) складаються з двох теоретичних питань кожна. Повна змістовна відповідь на теоретичне питання, оцінюється від 0 до 25 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Поточний контроль проводиться для Модуля 1, практичних робіт – 20 балів та індивідуальної самостійної роботи – 30 балів, для Модуля 2 – у вигляді виконання практичних робіт – 20 балів та написання реферату на одну із запропонованих тем – 30 балів. Рейтингова оцінка визначається по результатах модульних контролів 1 (50 балів) та 2 (50 балів). Сума балів, накопичених здобувачами вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних робіт у модулі 1 і 2 від 0 до 100 балів за кожний модуль.

Підвищити оцінку здобувач вищої освіти має право на семестровому заліку.

До складання заліку допускаються лише студенти, які мають підсумковий рейтинговий бал не менше 35 балів. Підсумковий контроль проводиться у формі тесту, що складається із 25 тестових питань, правильна відповідь на кожне із яких оцінюється у 4 бали. Максимальна кількість балів – 100. Прохідний бал – 60. Залік виставляється відповідно до шкали оцінювання: національна та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку курсового проекту(роботи)	для заліку
A	90 – 100	Відмінно	Зараховано
B	82 – 89	Добре	
C	74 – 81		
D	64 – 73	Задовільно	
E	60 – 63	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
FX	35 – 59		
F	1 – 34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. *Наука як система знань.*

Передісторія та основні етапи розвитку науки. Поняття та сутність науки. Етапи історичного розвитку науки – пранаука, наука античності й середньовіччя, класична, неklasична й постнеklasична наука. Концепція науково-технічних революцій.

Наукова діяльність як вид пізнавальної діяльності. Нормативно-правова база регулювання наукової діяльності. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Формування вченого як особистості та режим його праці.

Тема 2. *Наукове пізнання.*

Наукове пізнання як спосіб пізнання світу. Основні етапи наукового пізнання. Проблема, гіпотеза. Поняття наукової теорії. Стандартна модель наукової теорії. Уявлення про наукове пізнання. Критерії науковості знання: істинність, обґрунтованість.

Поняття про наукове дослідження. Категоріальний апарат наукового дослідження. Види та принципи наукових досліджень. Основні складові наукового дослідження.

Тема 3. *Науковий апарат дослідження.*

Складові науково-дослідної роботи. Формулювання теми дослідження. Визначення предмета, об'єкта, мети та завдань дослідження. Порядок здійснення наукового дослідження.

Поняття та типологія методів наукового дослідження. Загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження. Методи обробки даних наукового дослідження.

Тема 4. *Спеціальні методи наукового дослідження.*

Наукове прогнозування як метод дослідження: зміст, основні види та технології здійснення. Сутність, мета, функції наукового експерименту.

Експериментальне проектування на рівні будівель і споруд, забудови окремого структурного елемента міста. Моделювання у містобудуванні. Нормативно-цільова модель міста. Транспортне моделювання.

Тема 5. *Спеціальні методи наукового дослідження.*

Соціальне моделювання і прогнозування. Методологія проведення соціологічних досліджень у міському будівництві. Види та методи соціологічного опитування. Поняття достовірності виборки. Статистична обробка результатів.

Метод експертної оцінки. Експертна оцінка як різновид опитування. Математична обробка результатів експертної оцінки.

Модуль 2

Тема 6. *Інформаційне забезпечення наукових досліджень.*

Поняття про наукову інформацію та її роль в проведенні наукових досліджень. Види джерел інформації. Інформаційні бази даних у містобудуванні. Статистичні бази даних. Реєстр пам'яток культурної спадщини. Кадастрові бази даних (земельний кадастр, водний кадастр, містобудівний кадастр тощо).

Тема 7. *Кваліфікаційна робота магістра як вид наукового дослідження.*

Структура атестаційної роботи. Основні етапи виконання. Аналітично-дослідна частина кваліфікаційної роботи магістра. Обґрунтування теми та вибір методів дослідження. Збір вихідних даних. Апробація результатів дослідно-аналітичної частини дослідження у проектному розділі. Формулювання висновків.

Тема 8. *Представлення результатів наукового дослідження.*

Наукова публікація: сутність, функції, основні види. Наукова стаття; вимоги до структури статті у фахових виданнях; структура статті. Наукова монографія. Навчальні видання. Курсові, дипломні (бакалаврські, магістерські) та дисертаційні роботи. Рецензія, відгук. «Сліпе» рецензування. Створення профілю у наукометричних базах даних.

Правила роботи з науковою літературою. Поняття про академічну доброчесність. Вимоги до формування переліку використаних джерел.

Тема 9. *Патентування наукових розробок.*

Система інтелектуальної власності в Україні. Охорона прав на винаходи та корисні моделі. Автори і власники охоронних документів.

Патентування наукових розробок Основна термінологія патентознавства. Види об'єктів винаходів та їх ознаки. Патентний пошук. Міжнародна патентна класифікація. Склад заявки на винахід у Державне патентне відомство України. Структура опису винаходу.

Тема 10. *Ліцензування наукових розробок.*

Ліцензування наукових розробок Форми реалізації технологій на світовому ринку: ліцензування, передавання прав власності на об'єкти і винаходи, передавання «ноу-хау», інжиніринг, промислова кооперація, франчайзинг. Основна термінологія ліцензування. Підготовка і заключення ліцензійних угод. Склад типової ліцензійної угоди.

Поняття про «авторське право». Об'єкти авторського права. Майнові та немайнові права.

6.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Наука як система знань.	10	2	2			6
Тема 2. Наукове пізнання.	10	2	2			6
Тема 3. Науковий апарат дослідження.	10	2	2			6
Тема 4. Спеціальні методи наукового дослідження.	9	1	2			6
Тема 5. Спеціальні методи наукового дослідження.	9	1	2			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	50	10	10			30
Модуль 2						
Тема 6. Інформаційне забезпечення НД.	8	2	1			5
Тема 7. Кваліфікаційна робота магістра як вид НД.	8	2	1			5
Тема 8. Представлення результатів НД.	7	2	1			4
Тема 9. Патентування наукових розробок.	7	1	1			5
Тема 10. Ліцензування наукових розробок.	8	1	2			5
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	40	10	6			24
Разом за семестр	90	20	16			54

**Структура навчальної дисципліни
(заочна форма)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна а робота	самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Наука як система знань.	9	1				8
Тема 2. Наукове пізнання.	9		1			8
Тема 3. Науковий апарат дослідження.	9	1				8
Тема 4. Спеціальні методи наукового дослідження.	10	1	1			8
Тема 5. Спеціальні методи наукового дослідження.	9	1				8
Разом за модуль	46	4	2			40
Модуль 2						
Тема 6. Інформаційне забезпечення НД.	8,5	0,5				8
Тема 7. Кваліфікаційна робота магістра як вид НД.	8,5	0,5				8
Тема 8. Представлення результатів НД.	9		1			8
Тема 9. Патентування наукових розробок.	9	1				8
Тема 10. Ліцензування наукових розробок.	9		1			8
Разом за модуль	44	2	2			40
Разом за семестр	90	6	4			80

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	Заочна
1.	Обговорення специфіки наукової діяльності на різних історичних етапах її розвитку.	2	1
2.	Обговорення специфіки чотирьох науково-технічних революцій.	2	
3.	Обґрунтування вибору теми наукового дослідження. Формулювання мети, об'єкту та предмету дослідження.	2	
4.	Обґрунтування вибору методів наукового дослідження	2	1
5.	Опрацювання варіантів пошуку вихідних даних у відкритих базах даних України.	2	
6.	Пошук інформації щодо виконаних раніше наукових дослідженнях у відкритих наукометричних базах даних.	2	1
7.	Ознайомлення зі складом заявки на винаходу. Види об'єктів винаходів та їх ознаки. Патентний пошук. Міжнародна патентна класифікація. Склад	2	
8.	Ознайомлення зі складом типової ліцензійної угоди. Підготовка і заключення ліцензійних угод.	2	1
Разом		16	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	Заочна
1.	Тема 1. Наука як система знань.	6	8
2.	Тема 2. Наукове пізнання.	6	8
3.	Тема 3. Науковий апарат дослідження.	6	8
4.	Тема 4. Спеціальні методи наукового дослідження.	6	8
5.	Тема 5. Спеціальні методи наукового дослідження.	6	8
6.	Тема 6. Інформаційне забезпечення наук. досліджень.	5	8
7.	Тема 7. Кваліфікаційна робота магістра як вид наукового дослідження.	5	8
8.	Тема 8. Представлення результатів наук. досліджень.	4	8
9.	Тема 9. Патентування наукових розробок.	5	8
10.	Тема 10. Ліцензування наукових розробок.	5	8
	Разом	54	80

6.5. Теми рефератів

1. Наука як вид діяльності.
2. Нормативно-правове регулювання наукової діяльності.
3. Історичні етапи формування науки як виду діяльності.
4. Історичні етапи розвитку науки: етап перший – пранаука.
5. Історичні етапи розвитку науки: етап другий – наука античності.
6. Історичні етапи розвитку науки: етап третій – наука середньовіччя.
7. Історичні етапи розвитку науки: етап четвертий – класична наука.
8. Історичні етапи розвитку науки: етап п'ятий – некласична наука.
9. Історичні етапи розвитку науки: етап шостий – постнекласична наука.
10. Перша науково-технічна революція.
11. Друга науково-технічна революція.
12. Третя науково-технічна революція.
13. Четверта науково-технічна революція.
14. Структурні елементи науки: наукова ідея, гіпотеза, теорія, закон і парадигма.
15. Методологія наукового дослідження.
16. Методи наукового пізнання.
17. Фундаментальні наукові дослідження.
18. Прикладні наукові дослідження.
19. Філософські методи та їх роль у науковому пізнанні.
20. Загальнонаукові методи дослідження.
21. Застосування дедуктивного та індуктивного методів.
22. Метод системного аналізу.
23. Метод експериментального проектування.
24. Метод моделювання в міському будівництві.
25. Соціологічне опитування в міському будівництві.
26. Експертна оцінка в міському будівництві.
27. Організація наукової діяльності в Україні.
28. Основні форми підготовки наукових кадрів в Україні.
29. Основні види науково-дослідних робіт.
30. Види та ознаки наукового дослідження.
31. Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження.
32. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.
33. Джерела інформаційного забезпечення та їх використання при виконанні наукових робіт.

34. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
35. Наукова стаття та її структурні елементи.
36. Правила оформлення переліку використаних джерел для наукового дослідження.
37. Поняття «інтелектуальна власність».
38. Поняття «авторське право», майнові та немайнові права.
39. Ліцензування та передача прав на винаходи та корисні моделі.
40. Права та обов'язки власника патенту та винаходу.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://moodle.uzhnu.edu.ua> , електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui> , сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua> , інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Методологія наукових досліджень : підручник / Данильян О., Дзьобань О. Х.: Право, 2019. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf
2. Методологія наукових досліджень : підручник / Стеченко Д.М., Чмир О.С. – 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. 317 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
4. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва Х.: ХНАУ, 2017. 272 с. URL: <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/558/1/Методологія%20та%20організація%20наукових%20досліджень.pdf>
5. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny Tishayev Demidov.pdf
6. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків : Право, 2017. 448 с. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/16993/1/Danilyan Dzoban NP-58.pdf>
7. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>
8. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. С. Антонюк, Л. Г. Полонський, В. І. Аверченко, Ю. А. Малахов. К.: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/18679/1/АнтонюкМетодологія%20наукових%20досліджень%20.pdf>
9. Методологія наукових досліджень : навч. посіб / С. В. Каламбет, С. І. Іванов, Ю. В. Півняк Ю. В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с. URL: <https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2017/10/3-1.pdf>
10. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / В. Є. Юринець. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2011. 178 с. URL: <http://ism-lnu.podia.com.ua/wp-content/vidannia/pidr/metod nauk dosl.pdf>

11. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/Konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.2010.pdf
12. Методологія наукових досліджень. Лекції / Н. О. Гордійко. НТУУ «КПІ», 2020. URL: <https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=2922>.
13. Методологія проектування : конспект лекцій: Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 77 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/323529266.pdf>
14. Каблак Н.І. Конспект лекцій «Методологія та методика наукових досліджень» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/47772>

Допоміжна література:

1. Хрестоматія з історії та філософії науки / Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Херсон, 2018.
2. Основи наукових досліджень: методологія, організація, оформлення результатів [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид. / В. М. Головій, Є. Ю. Кузькін, Л. В. Піддубна та ін. К. : Хай Тек Прес, 2012. 343 с.
3. Палеха Ю.І. Основи науково-дослідної роботи: навч. посібник / Ю.Л.Палеха, Н.О.Леміш. К.: Ліра-К., 2013. 320 с. Рекомендовано МОН України.
4. Шейко В.М., Кушнаренко Н.М. Методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. К.: Знання-Прес, 2002. 295с.
5. Ліцензування і патентування наукової продукції : навч. посіб.. / Ліхо О. А. Рівно, 2011. 147 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/3958/1/%D0%9B%D0%86%D0%A5%D0%9E%20%D0%9B%D1%96%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B7%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B0%D1%85.pdf>

Нормативно-правова база:

6. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
7. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
8. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII зі змін. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
9. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 № 3322-XIIзі змін. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/annot/3322-12>
10. ДСТУ 8302:2015 Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL:<https://drive.google.com/file/d/0B1Ugk1fhA47Ha1NfZklYZ3QzeEU/view>
11. Правила оформлення списку використаних джерел при написанні наукових робіт. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravyloaofomlennyaspyskuvykorystanyhdzherel.pdf>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/1539>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Режим доступу: <http://www.uipv.org> <https://ukrpatent.org/uk>